

delaktighetsbeloppet än hvad nu är fallet, samt att Kongl. Maj:t ville till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 8 april 1893.

Å utskottets vägnar:

SIGFRID WIESELGREN.

N:o 9.

Ank. till Riksd. kansli den 8 april 1893, kl. 12 midd.

Första Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 4, i anledning af väckt förslag om begäran om utredning rörande åstadkommande af en svensk arbetsstatistik.

Med tillstyrkande af inom Andra Kammarerna af herr *Ernst Beckman* väckt motion, n:o 3, har nämnda kammarers tredje tillfälliga utskott i ett derefter af kammarerna bifallet utlåtande hemställt, det Riksdagen genom skrifvelse till Kongl. Maj:t ville anhålla om utredning rörande lämpligaste sättet för samlande, bearbetande och publicerande genom statens försorg af en svensk arbetsstatistik samt om framläggande för Riksdagen af de förslag, som med anledning häraf må synas vara påkallade.

Då Första Kammarerna vid delfående af medkammarens beslut, begärt sitt andra tillfälliga utskotts utlåtande i ärendet, anser sig utskottet främst böra hänvisa till de omfattande meddelanden, hvilka beträffande innebörden och åstadkommandet af en arbetsstatistik gifvits så väl i motionen som i förberörda utskotts betänkande. Om man erkänner vigten af att arbetsklassens vilkor förbättras och ej kan neka att äfven samhällslagstiftningen måste i möjlig mån förfrämjande af detta mål anlitas, så följer deraf ock att samhället måste förskaffa sig den närmaste kännedom om

de förhållanden, under hvilka arbetsklassen lefver sitt lif och de omständigheter, hvilka deruti mer eller mindre bestämmande ingripa. Motionären anmärker att i dessa afseenden tvenne hufvudgrupper kunna urskiljas: *den ena*, omfattande antalet af i de särskilda yrkena anställda arbetarne, fördelade efter ålder, kön och civilstånd, deras aflöning, aflönings sätt och arbetstid, arbetslokalernas tillstånd, helsovådliga inflytelser m. m., arbetarnes utgifter för sitt uppehälle, beskaffenheten af deras föda, deras bostäder, prisen å deras lifsmedel, hustruns sysselsättning utom hemmet, arbetslöshet, strejker, olycksfall i arbetet, sparkassor och insättningar i sparbanker, kooperativa företag, inrättningar till främjande af arbetsklassens fromma o. s. v.; *den andra*, afseende sådana uppgifter rörande affärsställningen inom de olika industrigrenarne, hvarigenom lagstiftaren sättes i tillfälle att bedöma i hvad mån åtgärder, som medföra en ökning i produktionskostnaderna kunna vidtagas, utan att derigenom möjligheten att bestå i konkurrensen allt för mycket försvåras eller rent af omintetgöres. Nödvändigheten af att sprida ljus öfver dessa frågor har ock i det ena landet efter det andra framdrifvit undersökningar, till en början mera tillfälliga eller begränsade, men på senare tid fortlöpande, mera omfattande och bestämdt åsyftande att åvägabringa en i möjligaste måtto tillfyllestgörande socialstatistik. I *Amerika*, hvarest sedan år 1888 i Washington Förenta staternas »Department of labor» fått sig uppdraget för hela unionen de uppgifter, som i ett flertal af de särskilda staterna anförtrotts särskilda der upprättade arbetsstatistiska byråer; i *England*, i *Schweiz*, i *Frankrike*, i *Tyskland* hafva om än i något skiftande former, dessa undersökningar upptagits, öfverallt frammanade af behovet utaf ett ökad och tillförlitligt material vid försöken att rätt uppfatta och lyckligt lösa den sociala fråga, som upprör folken.

Äfven i vårt land står denna fråga på dagordningen, men äfven här saknas för dess mera detaljerade bedömande nödigt statistiskt material. Den komité, som 1875 fick sig uppdraget att utarbete en författning, angående barns och yngre personers antagande och användande i fabriks- och handtverksarbete, likasom 1884 års arbetareförsäkringskomité hafva väl åvägabragt åtskilliga bidrag till ett sådant; men dermed har icke behovet af allt jemt fortsatta, systematiskt ordnade undersökningar upphört att göra sig kämbart. Tvärt om torde deras behöflighet icke minst vid sagda tillfällen hafva gjort sig gällande.

Andra Kammarens utskott har vid behandling af motionen jemväl berört de sätt, hvilka skulle kunna tänkas lämpliga för sakens ordnande hos oss och dervid jemväl egnat någon tanke åt frågan, om det föreslagna arbetet skulle kunna öfverlemnas åt något af våra redan befintliga

embetsverk. Då likväl detta å frågans nuvarande ståndpunkt icke gerna torde kunna bestämmas, lärer något uttalande i sagda afseende icke vara erforderligt. Men då det är obestridligt att, såsom i det anförda utlåtandet yttras, de sociala frågorna i våra dagar intaga ett så framstående rum och vid sin lösning erbjuda så stora svårigheter, att stor vikt ligger på hvarje förberedande åtgärd, som kan sprida ljus öfver de faktorer, som å dem inverka, skulle det efter utskottets uppfattning icke vara klokt att undanskjuta förslaget om vidtagande af den åtgärd, derom nu väckts fråga; utan anser sig utskottet böra hemställa,

att Första Kammarén måtte biträda Andra Kammaréns beslut.

Stockholm den 8 april 1893.

Å utskottets vägnar:

SIGFRID WIESELGREN.